

Versenyző mezőgazdaság

DM/DV-információ

A magyar agrárágazat alapvető problémája a földtulajdon rendezetlensége, a nem megfelelő birtokstruktúra vagy az élelmiszeripar néhány ágazatában még le nem zajlott koncentráció. Ezek ellenére a magyar mezőgazdaság ki-elégíti a feldolgozóipar igényeit. A mezőgazdasági termelés 70%-a a hazai cégek a vevők. A belpiac 90%-át magyar eredetű élelmiszerekkel látják el. Ugyanakkor az ágazatban évente a 3 milliárd dollár exportbevétel szemben csupán 1 milliárd dollárt tesz ki az importárak értéke.

A fő exporttermékek: a hús, a gabonafélék, a friss és feldolgozott zöldség és gyümölcs, valamint a szeszes italok. *Legfontosabb kereskedelmi partnerünk az EU: az agrárexport közel 50%-a ezen a piacon kel el, az import 60-70%-a innen jön a belpiacra.*

Export-támogatás

Munkatársunktól

Az EU exportjának mindössze 8,7%-a agrártermék. Az agrárexport jelentősége azonban több tagországban meghaladja a magyarországit: Görögországban a kivitel 33, Dániában 29, Hollandiában 25, Írország 23%-a agrártermék. Közismert, hogy az Unió egyes agrártermékek világpiaci értékesítését kiemelkedően szubvencionálja. Az Unió és Magyarország átlagos exporttámogatásában alig van különbség: 1994-ben a támogatás összege az exportárbevételhez képest az Unióban 18, Magyarországon 17%.

Kompensáció

Munkatársunktól

Intervenciók beavatkozására, azaz például a cukor, a gabona, és a bor tárolására, a kertészeti termékeknek a piacról való kivonására, orientációs prémiumokra (például szőlőültetvények kivágására) is sok-sok milliárd ECU-t költ az EU. E támogatások az árumennyiség vagy a termőkapacitás csökkentéséhez kapcsolódnak. A termelők számára többletjövédelmet nem adnak, legfeljebb a jövedelemkiesést mérséklék. Az EU-n belüli közös agrárpolitika 1992-ben elhatározott reformja során az intézményes árak csökkentését a nagykultrúráknál (gabonafélék, olajos magvak, fehérjehordozók) és a kérdéses állatfajknál (szarvasmarha, juh) a termelés eredményétől elszakított, kompenzációs prémiummal ellentételezték. A mezőgazdasági termelők jövedelmében megnövekedett a közvetlen jövedelemkiegészítés aránya. Például Franciaországban a mezőgazdasági termelők gazdasági jövedelmének 30%-át 1994-ben már ez határozta meg, és ez az arány azóta növekedett. A reprezentatív gabonatermelő, a 9900 gazdaság 1994-ben 1 munkaerőegységre vetítve 9 millió forintot meghaladó támogatáshoz jutott.

A nagykövet gyárlátogatásai Beérik a Panol „gyümölcse”

Paul Poudade, a Francia Köztársaság nagykövete: „A szociális kérdésekkel rendkívül fontos foglalkozni az átszervezések idején”. (Fotó: Enyedi Zoltán)

Munkásgyűlésen vett részt nemrégiben a Panol Rt. csongrádi gyárlátogatásán Paul Poudade, a Francia Köztársaság nagykövete, Alain Alliot, a Panol csoport elnök-vezérigazgatója társaságában. A nagykövet meglátogatta a Legrand csoporthoz tartozó szentesi Kontavill gyárat is, majd részt vett azon a fogadáson, melyet a Sággy Mihály szakközépiskolában rendezett a Panol cég abból az alkalomból, hogy öt éve alakult a cég.

Milyen Csongrád első látásra? – kérdeztük a nagykövet úrtól, amikor a Panol Rt. ünnepségén részt vett.

– Rendkívül zöld, szellős város. Egyszer már voltam Csongrádon, átutaztam rajta, de ez az első alkalom, hogy hosszabb ideig itt tartózkodom. Ezért az volt a kérésem, hogy hadd lássam a Tisza-partot. Az óvárosban nádfüdes házakat láttam, s ennek a látványának a hatására francia tájak emléke idéződött fel bennem. Az mindenképp szembeötlő volt számomra, hogy ez a város nem zsúfolt, a falu nyugalma, tágassága is benne van. Ezután természetesen találkoztam a Panol csongrádi vezetésével, végigjártuk

az üzemet, megnéztünk mindent. Majd a vállalat fennállásának ötödik évfordulóját a kollektívával együtt ünnepeltük. Kértem ezután, menjünk át Szentésre. Ugyanis kíváncsi voltam a közeli Legrand-Kontavill gyárra is, mely – ismereteim szerint – igen jól működik. Termékei Magyarországon és Európában mindenhol megtalálhatók. A Variolux-termékek ugyancsak

Milyen tapasztalatot szerzett nagykövet úr itt, Csongrádon és a szomszéd városban?

– Hogy mi az, amit nagyon lényegesnek értékelek? Elsősorban azt, hogy a munkát talán jobban lehetett volna gépesíteni, mégsem ezt tették, hanem a lehető legnagyobb foglalkoztatottságot akarják fenntartani. Nagyon nagy szerepe van munkájukban a kézügyességnek, a munkások kézi munkájára építenek mind a Panolnál, mind Szentesen a Kontavill-nél. Mindkét cégnél – az ipari és kereskedelmi sikeren túl – látom azt is, hogy a szociális kérdésekkel átfogóan foglalkoznak, s ez rendkívül fontos az átszervezések idején. Mint hallottam: csaknem hatszáz dolgozója van a Panol Rt.-nek Csongrádon. S ha beérik a gyümölcse a vállalkozásnak, akkor még több lesznek majd az alkalmazottak.

A jövő szempontjából

mi az, amit e két cégnél lényegesnek tart?

– Rendkívül mély benyomást tett rám az az erőfeszítés, amelyet annak érdekében fejtettek ki, hogy továbbfejlessék a dolgozók szakmai tudását mind Szentesen, mind Csongrádon. Ugyanis, mint említettem a kézművesesség is létezik még a gyárakban és ugyanakkor a legfejlettebb gépesítés is teljesen természetes dolog már. Számítógépekkel, szimulációs rendszerekkel igen hatékonyan termelnek.

Nagykövet úr! Hogyan látja a francia tőke szerepét abban, hogy a magyar gazdaság átlépjen a Európa nyugati kapuján és fölzárkózzon?

– Nagyon közvetlenül válaszok erre. Lehetett volna azt a megoldást is választani, hogy úgy privatizálnak a magyarok, hogy a külföldiek ehhez nem hívják segítségül. Ez annyit jelentett volna, hogy mindenféle friss pénz, apport nélküli magánosítás történt volna. Az Antall-kormány végül úgy döntött, hogy a külföldi tőke is vegyen részt a privatizációban és a jelenlegi Horn-kormány pedig folytatta, vagyis újabb beruházókat hozott az országba. A Panol esetében a privatizáció a piac kiszélesítésével járt, mert légtechnikai berendezéseket éppúgy eladnak Bretagne-ban, mint

Vlagyivosztkban és Európa más részében. S ugyanez a helyzet a Kontavill esetében is, mivel Európa minden részében megtalálhatók termékeik. Vagyis azt kell mondanom: jól döntöttek a kormányok, amikor segítségül hívták a külföldi tőkét, s ennek révén sikerült az átalakuló gazdaságú országnak Brüsszelben a kiváló minősítést megkapnia. Vannak persze olyan külföldi beruházók, akik csődbe vitték a megvásárolt vállalatot, de ezek között nincs francia cég.

A francia cégeknél dolgozó magyarok mennyire érezhetik magukat biztonságban?

– Mindkét vállalat vezetőségével beszéltem, s tudom, hogy Csongrádon is, Szentesen is komolyan veszik a szociális terv teljesítését, kifizetik az ezzel kapcsolatos költségeket. Vagyis érvényesítik azt a kötelezettséget, hogy a dolgozók ne váljanak a rendszerváltás, a modernizáció áldozataivá. Ezt el kell kerülni.

Végül egy magán jellegű kérdés: hol tart ma gyár nyelvi tanulmányait illetően?

– Még nem beszéltek magyarul jól. Nyelvük nagyon nehéz. Természetesen a követség találkozásokon már szeretnék jobban beszélni.

Bálint Gyula György

A MÉH: gyűjt és „kirajzlik”

Munkatársunktól

A gyárak termelnek, mi fogyasztunk. Ami marad: a szemét. Am az okosan gyűjtött, válogatott és feldolgozásra előkészített szemét: jól használható hulladék. Mert például egyetlen tonna összegyűjtött papírral tizenkét élő fát menthetünk meg.

A papír, a vas és a színesfém elsőszámú gyűjtőjeként ismert MÉH Rt.: terjeszkedik – több szempontból is.

A MÉH vállalat 1950-ben alakult meg, de 1977-ben már Bács- és Békés megye is a Csongrád megyei központ-hoz, Szegedhez tartozott. A szervezet privatizációja 1988-ban kezdődött 1993 vé-

gég tartott. A terjeszkedés azonban folytatódott. Mára Magyarországnak több, mint a fele, pontosabban 12 megye a Dél-Magyarországi MÉH Rt. érdekeltségi körébe tartozik. A „Szegedről kirajzó MÉH” forgalma egy esztendőben 2-2,5 milliárd forint. Elsősorban vas, színesfém, papír és műanyag gyűjtésével foglalkoznak, de újabban minden más, hasznosítható hulladékkal. A MÉH az általa összegyűjtött anyagok 60-65 százalékát külföldre, pontosabban Olaszországba, Németországba, Belgiumba szállítja és eladja, ahol feldolgozzák. A nyugat-európai normákhoz való igazodás bizonyítéka: a MÉH Rt. az ISO 9002-es tanúsítványt – várhatóan –

jövő év tavaszán megszerzi. Jelenlegi technológiájukat az európai élvonalba tartozónak minősítette Szabó Jenő elnök-vezérigazgató. A három technológia együttesen csak Szegeden létezik. Az egyik a számítástechnikai huzaltól az erőáramú kábelig, a másik a híradástechnikai kábelek környezetbarát feldolgozását teszi lehetővé, a harmadik: az örlés. A papír és a csomagolóanyagok esetében a válogató, a tömörítő és bálázó rendszerekkel rendelkezik a vállalat. A színesfém válogatása, darabolása és törése biztosított, a lemezeket egy mobil bálázógéppel tömörítik.

A magyarországi hulladékfeldolgozás még gyermekcipőben jár, hiszen nics hát-

térpar. Egyes hulladékfajtákat, például az üveget és a műanyagot itt kellene feldolgozni, de nincs hol. A zöld ipar kiépülésével párhuzamosan fogja bővíteni tevékenységét a MÉH Rt. – tudtuk meg az elnök-vezérigazgatótól. Az alapanyag begyűjtésével és ipari előkészítésével kíván foglalkozni a MÉH Rt., így kezdett hozzá a gumiabroncsok és az akkumulátorok gyűjtéséhez is. Mindkét tevékenység megkezdéséhez a Környezetvédelmi Minisztérium és a Központi Környezetvédelmi Alap pályázatán való sikeres szereplés és támogatás adott lökést. Még nem jelent meg a hulladéktörvény. Anarchia jellemzi a zöld ipar törvényi hátterét.

Asszisztensképzés - német módra

Aki azt hiszi, hogy neki már semmi újat nem lehet mutatni a felnőttképzés terén, az téved! Ezért is érdemel figyelmet az a fejlemény, miszerint egy sikeres pályázat eredményeként, a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara jogot szerzett arra, hogy részt vehessen a német szakképzési és tudományos minisztérium által támogatott SEQUA Alapítvány nem mindennapi oktatási programjában.

Még ebben a hónapban elkészül az oktatási kabinet, s a megyei munkaügyi központ támogatásával januártól megkezdődhet az üzleti asszisztens képzés Csongrád megyében. Nem akármilyen módon: cégszerűen, igazi vállalati működést, ügymenetet, áruforgalmat s kapcsolatokat szimulálva – azaz, napi nyolc órában, munkával. A közelmúltban járt Szegeden Brigitta Schmid, az Augsburgi Kereskedelmi és Iparkamara gyakorlati képző intézetének egyik vezetője, hogy az unicumnak számító képzési programot „sinre segítse”. Veled beszélgettünk.

Schmid asszony, mit kell tudnunk arról a gyakorlati szakképzési szisztémáról, melyet éppen az önök bábkodásával kívánunk meghonosítani Csongrád megyében?

– A hagyományainkról annyit, hogy Németországban 20, Augsburgban 17 éve működik a rendszer, mondhatom, kiválóan. Mi elsősorban olyan munkanélküliek továbbképzésére vállalkozunk, akiknek már van valamilyen kereskedelmi előképzettsége, vagy többéves tapasztalata, ám „valami” hiányzik ahhoz, hogy elkeljenek a munkaerőpiacon. A képzés során konvertálhatóvá kell tenni tudásukat: bel- és külkereskedelmi ismereteket, ügyvitelt, számítógéppelkezelést, idegen nyelvet, kommunikációt stb. tantárgyakat tanítunk. Ám ettől még nem különbözünk a hagyományos iskolai oktatástól. Amiben merőben más ez a képzési szisztéma, az, hogy a hallgatók napi 8 órában szimulált munkahelelyen dolgoznak. Mintha valódi cégnél lennének alkalmazásban, ügyeket intéznek, tárgyalnak, beszereznek, rendelnek, adnak-vesznek, vámkézeltetnek stb. – ahogy azt az üzleti asszisztens teszi egy közepes méretű vállalkozásnál.

Hogyan érhető el, hogy a „fantomcégnél” neve, tevékenysége, hihető külső partnerei legyenek?

– Még nem beszéltek magyarul jól. Nyelvük nagyon nehéz. Természetesen a követség találkozásokon már szeretnék jobban beszélni.

Bálint Gyula György

– Rendszerről van szó, 2500 ilyen cég van a hálózatban – bőséges az üzleti partnerek választéka, nem? Az egyes cégek oktatási kabinetjei természetesen felvannak szerelve irodatechnikai, informatikai berendezésekkel, vagyis semmi akadály a gyors üzletmenetnek. Esete válogatja, hogy hol milyen jellegű cégekkel szimulálunk a hallgatók. Csongrád megyében a Pick Szeged Rt.-nél „dolgoznak” majd a leendő üzleti asszisztensek. S lehet, hogy egyes műszaki berendezéseiket éppen az augsburgi Siemens-től igyekeznek beszerezni. A külföldi cégekkel egyébként a budapesti GTB Központon keresztül bonyolódhatnak az üzleti kapcsolatok. Ugyanúgy, mint annál a másik 84 cégnél is, melyeket többnyire iskolák szimulálnak Magyarországon, persze „kicsiben” – náluk ugyanis szó sincs a napi 8 óras munkaidőről.

Milyen feltételekkel lehet részt venni ezen az üzleti asszisztens képzésen, s milyen időtartamú egy-egy kurzus?

– Ahogy Németországban, itt is a munkaügyi központra vár az a feladat, hogy a munkanélküliek közül kiválassza azokat, akik előképzettségben, szakmai tapasztalatban, s mindenképp motiváltságban alkalmasak arra, hogy megszerzezzék azt a többlettudást, amivel aztán sokkal könnyebben tudnak munkát találni. Sok múlik a trénernek jó kiválasztásán is. A rendszer eredményességét talán semmi nem bizonyítja ékebben, mint a végzősök 90 százalékos elhelyezkedési aránya. Az üzleti asszisztensdiplomás még az is erőfőti, hogy ott áll mögötte a kereskedelmi és iparkamara. Ami a képzés idejét illeti, 1700 órától van szó, 10 hónapra elosztva.

Aki még nem munkanélküli, de veszélyeztetett; vagy éppen igyekezik folytatni most éppen végez valamilyen, de nem a végzettségének megfelelő munkát, kizárul a képzésből?

– Nem, preventív képzésre is van lehetőség, nyilván nem teljes munkaidőben, s megint csak a munkaügyi központon múlik, hogy ez esetben is támogatja-e az illetőt.

Meglátása szerint, mikor indulhat a Csongrád megyei képzés, és hány fővel?

– Decemberben elkészül az oktatási kabinetet, megkezdődött a hallgatók toborzása, s valamikor januárban indulhat a képzés, 15-16 hallgatóval.

Órfi Ferenc

Miért jó az EU?

DM/DV-információ

Az egyetemisták is szabadon választhatják meg a tanulmányaik színhelyét az Unióban.

A tartózkodási engedély feltétele a beiratkozás egy felsőfokú tanintézetbe, a létfenntartáshoz szükséges anyagi eszközök megléte és a betegbiztosítás. A felsőfokú tanulmányokat folytató személlyel együtt tartózkodási engedélyre jogosult a

házasfő és a gyermekei is. (A házasfő munkát is vállalhat.)

Az esélyegyenlőség és egyenjogúság az óvodától az egyetemig érvényes. A felvétel és a tanulmányokat elősegítő támogatások, ösztöndíjak tekintetében viszont a saját állampolgárok előnyt élveznek. Az európai munkaerőpiacon a mobilitás, a külföldi tapasztalat és az idegen nyelvtudásérték.